

Το νησί απέχει μόνο λίγες ώρες με το πλοίο από την είσοδο του Κορινθιακού κόλπου, γι' αυτό προσήλκυε πολλούς επισκέπτες κατά τη διάρκεια της περιόδου που οι Έλληνες έμποροι και αποικιστές ανοίγονταν σταδιακά προς την Ιταλία και τη Σικελία. Η Ιθάκη της εποχής αυτής είναι γνωστή από δύο ιερά, το Σπήλαιο των Νυμφών στον κόλπο της Πόλης και ένα αγνώστου θεότητας, στις πλαγιές του βουνού Αετός.

Πριν από το 800 π.Χ. υπήρχε ελάχιστη επαφή με την αιγαιακή Ελλάδα, αλλά από τις αρχές του 8ου αι. και μετά το νησί δέχεται ισχυρή κορινθιακή επίδραση.

Η λατρεία στον Αετό αρχίζει με ορισμένες καμένες αποθέσεις που περιείχαν οστά ζώων και πτηνών, πάνω από τις οποίες υψώνονταν ακανόνιστοι σωροί λίθων. Στην αρχή διατυπώθηκε η άποψη μήπως οι σωροί αυτοί ήταν σήματα καύσεων, αλλά δεν αναγνωρίστηκαν καθόλου ανθρώπινα οστά ανάμεσα στα ελάχιστα υπολείμματα. Ανάμεσα στους σωρούς βρέθηκαν πολλά θρυμματισμένα κομμάτια ντόπιων πρωτογεωμετρικών αγγείων, τα περισσότερα άκαυτα. Το στυλ τους, που μάλλον διατηρήθηκε σε όλο τον 9ο αι., παρουσιάζει πολλά χαρακτηριστικά της δυτικής Ελλάδας, όπως και τα σύγχρονα αγγεία από την Ακαρνανία και την Αχαΐα.

Όταν αρχίζει να φθάνει η κορινθιακή κεραμική, γύρω στο 780 π.Χ., η λατρεία παίρνει νέα ώθηση. Ίσως αυτή την εποχή να κτίστηκε ένας ναός, ενώ αυξάνεται στο εξής το πλήθος και η ποικιλία των αναθημάτων, που απλώνονται πλέον σε μεγαλύτερη έκταση. Τα κατεστραμμένα αναθήματα πετιόνταν πάνω από τρεις διαδοχικούς αναλημματικούς τοίχους, που είχαν κτιστεί κάτω από τους λιθοσωρούς. Παρατηρήθηκαν δύο σαφή στρώματα, τα οποία μπορεί να χρονολογηθούν από εισηγμένα κορινθιακά αναθήματα στο 760-730 π.Χ. περίπου, το Κατώτερο Στρώμα, και από το 730 π.Χ. περίπου ως την αρχή του 7ου αι. το Ανώτερο Στρώμα. Μεγάλες ποσότητες κεραμικής εισρέουν τώρα από την Κόρινθο, ενώ, αντίθετα, από άλλες περιοχές γνωρίζουμε τρεις μόνο εισηγμένους ΥΓ σκύφους του 8ου αι., δύο από την Εύβοια και έναν από την Αττική. Η χειροποίητη κεραμική διαμορφώνει, στο μεταξύ, ένα καθαρά γεωμετρικό στυλ, που επηρεάζεται όλο και περισσότερο από την Κόρινθο αλλά ποτέ δεν χάνει τον προσωπικό του χαρακτήρα.

Μετά από ένα σύντομο ΜΓ στάδιο, ακολουθεί ένας σχετικά ώριμος ΥΓ Ι ρυθμός, που αντιπροσωπεύεται καλά στο Κατώτερο Στρώμα, το οποίο είναι σύγχρονο με την κορινθιακή ΥΓ και επηρεασμένο από αυτήν. Υπάρχουν μερικές πιστές μιμήσεις της κορινθιακής οινόχους και κοτύλης, αλλά η επίδραση αυτή διακρίνεται έντονα στη χρήση των λεπτών γραμμών του κορινθιακού ρεπερτορίου. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν ορισμένα πολύ

αγαπητά μοτίβα, όπως τα άγκιστρα και τα τεταρτοκύκλια, που πρέπει να κατάγονται από τα ντόπια πρωτογεωμετρικά ημικύκλια, αλλά τοποθετούνται σε αραιά διαστήματα, σύμφωνα με την πρακτική της δυτικής Ελλάδας. Ένα άλλο τοπικό χαρακτηριστικό είναι το καμπυλόγραμμο μοτίβο που σχηματίζει το γάνωμα κάτω από τη λαβή, που συναντάμε και στην Ακαρνανία και την Ηλεία. Λίγο πριν από το 700 π.Χ. επικρατεί ένας ΥΓ II ρυθμός, πολύ περισσότερο εξαρτημένος τώρα από την Κόρινθο. Σημειώνονται περιστασιακές απόπειρες να ζωγραφίσουν άνδρες, άλογα και λιοντάρια, και ακόμη να μιμηθούν το ανατολίζον φυτικό κόσμημα της ΠΠρΚ σε μια ομάδα από μικρές οινοχόες. Η τοπική κεραμική χάνει τον προσωπικό της χαρακτήρα μετά τις αρχές του 7ου αι.

Εκτός από την κεραμική, υπήρχαν και άλλα μικρά αναθήματα στον Αετό, που ήρθαν από όλα τα μέρη του κόσμου: χάντρες και άλλα κοσμήματα από ήλεκτρο, σταλμένα από την Ιταλία ή από τον μυχό της Αδριατικής, περίαπτα σε μορφή μικροσκοπικών χάλκινων αγγείων, παρόμοια με του τύπου των "μακεδονικών χαλκών". Λίθινες σφραγίδες-σκαραβαίοι από την Κιλικία και μία απόληξη χρυσού κοσμήματος με μορφή κεφαλής φιδιού με κοκκίδωση από την Κρήτη. Τα περισσότερα όμως προέρχονται από την Κόρινθο, π.χ. όλες σχεδόν οι ελεφαντοστέινες σφραγίδες (οι περισσότερες μετά το 700 π.Χ.) και μια ωραία ομάδα χάλκινων σφυρήλατων αλόγων. Τα πιο εντυπωσιακά ωστόσο χάλκινα αντικείμενα βρέθηκαν στο ιερό του σπηλαίου της Πόλης, στο οποίο είχε ανατεθεί μια αξιόλογη σειρά τριποδικών λεβήτων. Μια ποσότητα ύστερης μυκηναϊκής και πρώιμης γεωμετρικής κεραμικής είχε ήδη συγκεντρωθεί στη σπηλιά πριν από την αφιέρωση του παλαιότερου τρίποδα, αλλά κανένα αντικείμενο δεν είχε καθαρά αναθηματικό χαρακτήρα. Από τον 8ο όμως αιώνα και εξής η λατρεία συνεχίζεται χωρίς διακοπή ως τη Ρωμαϊκή εποχή, σε συνδυασμό με τις ντόπιες νύμφες και τον Οδυσσέα, τον τοπικό ήρωα.